

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Politidirektoratet
Utlendingsdirektoratet
Utlendingsnemnda

Kopi: Departementene

Nr.
G-09/2021

Vår ref
20/3210

Dato
17.03.2021

G-09/2021 – Revidert rundskriv om ikrafttredelse av forskrift om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen

Innhold

1	Innledning.....	2
2	Hovedreglene om innreiserestriksjoner og bortvisning	2
3	Nærmere om unntak knyttet til forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner.....	3
4	Nærmere om unntak av særlige grunner	4
5	Unntak for utlendinger som er omfattet av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen mv. 5	
6	Unntak for innreise fra nærmere bestemte land eller områder	6
7	Unntak i andre tilfeller	9
8	Unntak fra innreiserestriksjoner for utlendinger med oppholdstillatelse i Norge	12
9	Krav om negativ test for SARS-CoV-2 ved innreise til Norge.....	13
10	Bortvisning ved brudd på krav om testing eller registrering etter covid-19-forskriften.....	16
11	Nærmere om krav til dokumentasjon	16
12	Forholdet til karantenerregelverket og bortvisning ved alvorlige brudd på innreisekarantene	17
13	Forholdet til utlendingslovens regler om bortvisning	18
14	Saksbehandlingsregler	19
15	Utlendingskontroll og bruk av tvangsmidler	19
16	Ansvar for utgifter mv.....	20
17	Utvisning og straff	20

1 Innledning

Justis- og beredskapsdepartementet viser til midlertidig lov 19. juni 2020 nr. 83 om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen og forskrift 29. juni 2020 nr. 1423 om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen (sist endret 17. mars 2021). Loven og forskriften erstatter forskrift 15. mars 2020 nr. 293 om bortvisning mv. av utlendinger av hensyn til folkehelsen.

Loven og forskriften må ses i sammenheng med forskrift 27. mars 2020 nr. 470 om smitteverntiltak mv. ved koronautbruddet (covid-19-forskriften), som bl.a. regulerer karanteneplikten.

Virkningen av innførte smitteverntiltak må fortløpende vurderes og veies mot viktige samfunns- og næringsinteresser som berøres av tiltakene. Rundskrivets vil kunne bli gjenstand for hurtige endringer og tilpasninger.

2 Hovedreglene om innreiserestriksjoner og bortvisning

Midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen innebærer at alle utlendinger som ikke omfattes av ett av unntakene i loven eller forskrift gitt i medhold av loven, vil bli bortvist uten nærmere vurdering av hvilken smittefare de individuelt utgjør. Utlendinger som bortvises skal forlate riket uten grunn for opphold.

Det presiseres at selv om utlendingen er omfattet av et av unntakene i lov eller forskrift om innreiserestriksjoner, er det en forutsetning for innreise at utlendingslovens vilkår for innreise er oppfylt. Det er f.eks. et krav om visum for visumpliktige utlendinger, og dette vilkåret vil fortsatt gjelde selv om det kan være praktiske utfordringer knyttet til å fremsette søknad om visum. Videre gjelder utlendingslovens krav om i hvilke tilfeller det er behov for oppholdstillatelse.

Den midlertidige loven om innreiserestriksjoner er ikke til hinder for at norske borgere og nordiske borgere bosatt i Norge kan reise inn i Norge.

Videre gjøres det i lovens § 2 unntak for:

- a) utlendinger som er bosatt i Norge med oppholdstillatelse eller oppholdsrett etter utlendingsloven
- b) utlendinger som søker beskyttelse i riket (asyl) eller på annen måte påberoper en rett til internasjonal beskyttelse på grunn av fare ved forfølgelse mv., jf. utlendingsloven § 73
- c) utlendinger hvis tilstedeværelse i riket er strengt nødvendig for å kunne opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner eller ivareta befolkningens grunnleggende behov (se punkt 3 nedenfor)
- d) utlendinger som er gitt oppholdstillatelse uten utsatt innreise, jf. lovens § 3 (se punkt 8 nedenfor)

- e) utlendinger som er gitt innreisevisum etter utlendingsloven § 12
- f) utlendinger som har visum og omfattes av unntak fra innreiserestriksjoner i loven eller forskrift gitt i medhold av loven på tidspunktet for innreise
- g) tilfeller hvor særlige grunner tilsier at det gis rett til innreise, slik som særskilt omsorgsansvar for personer i Norge eller andre sterke velferdshensyn (se punkt 4 nedenfor)

Med «bosatt i Norge» menes utlendinger som er folkeregistrert som bosatt i Norge. Det må kunne dokumenteres ved innreise at man er bosatt i Norge. Dette kan eksempelvis gjøres ved å vise til opplysninger om registrert bosted hos Skatteetaten.

Med EØS-borgere og deres familiemedlemmer som er bosatt eller arbeider i Norge, forstås ikke EØS-borgere eller familiemedlemmer som bor eller arbeider på Svalbard.

3 Nærmere om unntak knyttet til forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner

Lovens § 2 bokstav c gjør unntak for utlendinger hvis tilstedeværelse i riket er «strengt nødvendig for å kunne opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner eller ivareta befolkningens grunnleggende behov».

Det vises til liste over kritiske samfunnsfunksjoner på regjeringen.no:

- Styring og kriseledelse
- Forsvar
- Lov og orden
- Helse og omsorg, herunder apotek og renhold
- Redningstjeneste
- Digital sikkerhet i sivil sektor
- Natur og miljø
- Forsyningssikkerhet
- Vann og avløp
- Finansielle tjenester
- Kraftforsyning
- Elektronisk kommunikasjon
- Transport
- Satellittbaserte tjenester

Det vises for øvrig til liste over virksomheter med kritisk samfunnsfunksjon og nøkkelpersonell: [Liste over kritiske samfunnsfunksjoner - regjeringen.no](http://regjeringen.no)

Unntaket gjelder kun utlendinger hvis innreise er *strengt nødvendig*. Unntaket må ses i sammenheng med formålet med innreiserestriksjonene og helsemyndighetenes

vurdering av behovet for en kraftig reduksjon i antall innreiser. Unntaket fra innreiserestriksjonene må derfor *praktiseres strengt*, og begrenses til et minimum ut fra det som er nødvendig for å sikre kontinuiteten i kritiske samfunnsfunksjoner. Dette er ment å være et svært snevert unntak. At en sektor er ført opp på listen over kritiske samfunnsfunksjoner, betyr ikke at alle ansatte i den aktuelle sektoren er unntatt fra innreiserestriksjonene.

Det understrekes at følgende to kriterier må være oppfylt:

- arbeidet som skal utføres må være direkte knyttet til evnen til å ivareta kontinuiteten i den kritiske samfunnsfunksjonen
- arbeidet kan ikke utsettes uten at det vil medføre en uakseptabel svekkelse i evnen til å opprettholde kontinuiteten i funksjonen.

Virksomheter som har personell i kritiske samfunnsfunksjoner, vil måtte dokumentere at deres ansatte er å regne som kritisk for evnen til å sikre ivaretagelse av kritiske samfunnsfunksjoner, i tråd med ovennevnte kriterier. Det legges til grunn at unntaket sjelden vil være oppfylt for alle virksomhetenes ansatte.

Det er utarbeidet et skjema som kan benyttes som dokumentasjon på at en utlending faller inn under unntaket. Skjemaet er lagt ut på regjeringen.no. Det er derimot ikke et vilkår at dette skjemaet benyttes, så lenge den dokumentasjonen som benyttes inneholder nødvendige opplysninger. Det presiseres at selv om utenlandsk personell er omfattet av unntakene i lov eller forskrift om innreiserestriksjoner, er det en forutsetning for innreise at utlendingslovens vilkår for innreise er oppfylt. Det presiseres samtidig at utfylt skjema ikke garanterer innreise; utlendingens tilstedeværelse i riket må ved innreise vurderes som «strengt nødvendig for å kunne opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner eller ivareta befolkningens grunnleggende behov».

4 Nærmere om unntak av særlige grunner

Etter lovens § 2 annet ledd kan en utlending gis rett til innreise dersom «særlige grunner tilsier det, slik som særskilt omsorgsansvar for personer i Norge eller andre sterke velferdshensyn». Dette gjelder bl.a.:

- Mindreårige barn og fosterbarn til norsk borger eller utlending som bor eller jobber i Norge.
- Utlending som har et særskilt omsorgsansvar for personer som bor i Norge, herunder mindreårige barn eller fosterbarn eller andre med særskilte omsorgsbehov.
- Utlending som på grunn av sterke velferdshensyn har behov for å reise inn i Norge, og besøket ikke kan vente, f.eks. utlending som skal besøke døende eller alvorlig sykt nærstående familiemedlem i Norge.
- Utlending som skal være tilstede ved eget barns fødsel, hvor barnets mor bor i Norge.

- Utlending som er dommer, part/partsrepresentant i eller skal avgi forklaring i en rettssak i Norge. Unntaket omfatter også voldgiftssaker.
- Utlending som har gyldig fiskekort for fiske fra båt i Tanavassdraget, jf. forskrift om fiske på Tanavassdragets grenseelvstrekning § 2 første ledd nr. 1 og 3 og annet ledd bokstav a og c. Utlending som legger ut fra finsk elvebredd kan fiske på norsk side av elva, men ikke gå i land i Norge.

Det presiseres at ovennevnte liste ikke uttømmende angir hva som kan anses som en «særlig grunn». Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer.

Det må tas hensyn til at utlendingen skal ha mulighet til å innrette seg etter gjeldende regelverk. Unntaket av «særlige grunner» kan derfor benyttes i tiden like etter at innstramninger i innreiserestriksjonene har trådt i kraft, eksempelvis i situasjoner hvor utlendingen allerede har påbegynt reisen til Norge eller i situasjoner hvor en utlending bor i Norge med oppholdstillatelse eller oppholdsrett uten å være «bosatt», jf. lovens § 2 første ledd bokstav a, og befant seg i utlandet på det tidspunkt innstramninger i regelverket som tidligere ga adgang til innreise også for personer som ikke er registrert bosatt trådte i kraft. Tilsvarende hensyn vil kunne gjøre seg gjeldende også ved senere innstramninger i innreiserestriksjonene.

5 Unntak for utlendinger som er omfattet av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen mv.

I forskriftens § 1 er det gjort unntak for følgende utlendinger:

- [Opphevet]
- [Opphevet]
- [Opphevet]
- [Opphevet]
- familiemedlem til EØS-borger, jf. utlendingsloven § 110, eller EØS-borger med tilsvarende familietilknytning til norsk borger, som skal bosette seg i Norge
- [Opphevet]
- [Opphevet]
- EØS-borger og borger av Andorra, Monaco, San Marino og Vatikanstaten, samt deres familiemedlemmer, som har behov for å reise gjennom Norge for å komme seg hjem
- [Opphevet]
- [Opphevet]

Det som er fastsatt i forskriften for EØS-borgere, gjelder tilsvarende for sveitsiske borgere, jf. forskriftens § 1 annet ledd.

Til bokstav e om familiemedlemmer

Unntaket i forskriftens § 1 bokstav e omfatter alle familiemedlemmer som skal bosette seg i Norge, og som er omfattet av utlendingsloven § 110, herunder familiemedlemmer

til norsk borger som returnerer til Norge etter å ha utøvet retten til fri bevegelighet etter EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen, jf. utlendingsloven § 110 annet ledd. I tillegg omfatter bokstav e familiemedlemmer til norsk borger som ikke har utøvet retten til fri bevegelighet, dersom familiemedlemmet selv er EØS-borger og skal bosette seg i Norge.

Familiemedlemmer som ikke skal bosette seg i Norge, men kun komme på besøk, reguleres av forskriftens § 3 bokstav q, se nærmere omtale under punkt 7 nedenfor.

Til bokstav h om EØS-borgere mv. som har behov for å reise gjennom Norge

Unntaket for EØS-borgere og borgere av Andorra, Monaco, San Marino og Vatikanstaten, samt deres familiemedlemmer som har behov for å reise gjennom Norge for å komme seg hjem, omfatter all transport, men det må ses i sammenheng med karanteneplikten i covid-19-forskriften. Unntaket omfatter også tilfeller hvor utlendingen ankommer Norge og det er rimelig grunn til at vedkommende ikke har billett for reise videre samme dag, ev. at vedkommende ennå ikke har klart å skaffe seg billett. Det forutsettes at utlendingen kan sannsynliggjøre at vedkommende vil gjøre det som er mulig for reise videre snarest, og at vedkommende vil overholde karanteneplikten under det midlertidige oppholdet i Norge.

6 Unntak for innreise fra nærmere bestemte land eller områder

I forskriftens § 2 er det gjort unntak for følgende utlendinger:

- a) [Opphevet]
- b) utlending som omfattes av separasjonsavtalen mellom EØS/EFTA-statene og Storbritannia, jf. utlendingsforskriften §§ 19-33 til 19-35, og som er bosatt i Norge eller familiemedlem som nevnt i utlendingsforskriften § 19-33 annet ledd som skal bosette seg i Norge
- c) utlending som har behov for å reise gjennom det norske fastlandet på vei til eller fra arbeid eller bosted på Svalbard
- d) utlending som er fastboende på Svalbard
- e) helsepersonell fra Sverige eller Finland som arbeider i helse- og omsorgstjenesten i Norge
- f) barn og elever som pendler fra Sverige eller Finland til barnehage, grunnskole eller videregående skole, og personer som skal foreta nødvendig transport mellom hjemmet og barnehagen eller skolen
- g) utlending bosatt i Sverige eller Finland som dagpendler til arbeid i Norge. Utlendingen skal ved innreise fremvise dokumentasjon på at vedkommende er bosatt i Sverige eller Finland, bekreftelse fra norsk arbeidsgiver på at vedkommende dagpendler og attest som viser negativ test for SARS-CoV-2 tatt i løpet av de siste syv døgnene før ankomst til Norge. Testen må være tatt i Norge, Sverige eller Finland.
- h) polititjenestepersonell fra Sverige eller Finland som skal benytte norsk territorium for transitt, samt tolltjenestepersonell fra Sverige eller Finland som

skal gjøre tjeneste i eller reise via Norge innenfor rammene av gjeldende grensetollsam arbeidsavtaler, jf. tolloven kapittel 14

Til bokstav b om utlendinger som omfattes av separasjonsavtalen mellom EØS/EFTA-statene og Storbritannia

Det gjøres unntak for britiske borgere og deres familiemedlemmer som har rett til oppholdstillatelse eller permanent oppholdstillatelse i medhold av separasjonsavtalen mellom EØS/EFTA-statene og Storbritannia, jf. utlendingsforskriften §§ 19-33 flg. Det er et vilkår at utlendingen er bosatt i Norge, jf. lovens § 2 første ledd bokstav a. Se nærmere omtale av vilkåret «bosatt» i punkt 2 over. I tillegg gis det adgang til innreise for familiemedlemmer som er omfattet av separasjonsavtalen og som skal bosette seg i Norge.

Utlending kan dokumentere å være omfattet av separasjonsavtalen ved å fremvise ett av følgende dokumenter ved innreise til Norge:

- kvittering på søknad om oppholdstillatelse etter utlendingsforskriften §§ 19-33 til 19-35
- kvittering for registrering som arbeidssøker (arbeidssøkerbevis)
- registreringsbevis eller varig oppholdsbevis utstedt under EØS-registreringsordningen
- oppholdskort
- bostedsattest fra Folkeregisteret
- kvittering på registrering etter EØS-registreringsordningen fra før 1. januar 2021

Utlendinger som ikke har et slikt dokument kan dokumentere at de er omfattet av separasjonsavtalen bl.a. gjennom fremvisning av arbeidskontrakt, husleiekontrakt, kjøpekontrakt på bolig, studiebevis eller opptaksbrev ved studiested i Norge.

Familiemedlemmer som er omfattet av separasjonsavtalen, men som ennå ikke er bosatt eller registrert i Norge, kan dokumentere sin familierelasjon ved f.eks. vigselsattest eller fødselsattest.

Til bokstav c og d om Svalbard

Det er gjort unntak for utlendinger som har behov for å reise gjennom det norske fastlandet på vei til eller fra arbeid eller bosted på Svalbard, jf. forskriftens § 2 bokstav c. Dette er for å sikre at utenlandske borgere som bor eller arbeider på Svalbard, skal kunne passere det norske fastlandet når de er på gjennomreise mellom utlandet og Svalbard. Unntaket for utlendinger på vei *til* arbeid eller bosted på Svalbard må imidlertid også ses i sammenheng med covid-19-forskriften § 9, om at alle som kommer fra utlandet skal være i karantene på det norske fastlandet før videre reise til Svalbard kan skje. Det presiseres at dette kravet fortsatt gjelder.

Utreise fra Svalbard til utlandet via det norske fastlandet for andre enn de som har arbeid eller bosted på Svalbard kan dekkes av unntaket om mellomlandinger i

forskriftens § 3 bokstav b. Det vises også til avsnittet over om at EØS-borgere og deres familiemedlemmer som har behov for å reise gjennom Norge for å komme seg hjem, ikke skal bortvises, jf. forskriftens § 1 bokstav h, og at dette unntaket omfatter all transport.

Det er videre gjort unntak for utlendinger som er fastboende på Svalbard, jf. forskriftens § 2 bokstav d. Slik legges det til rette for at utlendinger som er fastboende på Svalbard og som ellers fyller vilkårene for å reise til Norge, kan gjøre dette nå. Det er en forutsetning at utlendingslovens vilkår for innreise er oppfylt. Det presiseres at unntaket både omfatter fastboende som reiser fra Svalbard til det norske fastlandet, og fastboende på Svalbard som reiser til Norge fra utlandet. I sistnevnte tilfelle presiseres det at karantene må gjennomføres før videre reise til Svalbard kan skje, jf. ovenfor.

Med «fastboende» menes personer som er gyldig innført i befolkningsregisteret for Svalbard. Dette kan dokumenteres ved utskrift av registeret. For personer bosatt i Barentsburg, fremgår dette av bekreftelse på arbeidsforhold.

For øvrig presiseres det at loven og forskriften ikke gjelder for Svalbard.

Til bokstav e om helsepersonell

Det er gjort unntak for helsepersonell fra Sverige eller Finland som arbeider i helse- og omsorgstjenesten i Norge, jf. forskriftens § 2 bokstav e. Unntaket omfatter helsepersonell bosatt i Sverige eller Finland, dvs. både borgere av Sverige og Finland og andre utlendinger bosatt i disse landene. Unntaket gjelder ikke for andre utlendinger som kun reiser gjennom Sverige eller Finland på vei til Norge. Helsepersonell fra andre land kan kun reise inn i Norge dersom de anses som strengt nødvendig for å kunne opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner eller ivareta befolkningens grunnleggende behov, jf. lovens § 2 første ledd bokstav c. Det vises til punkt 3 ovenfor.

Som helsepersonell anses også personell som ikke har autorisasjon etter helsepersonelloven § 48. Det er likevel et krav at utlendingen har et arbeid som går ut på å yte helsehjelp i helse- og omsorgstjenesten i Norge. Et eksempel er pleieassistent på sykehjem.

Utlendingen må kunne dokumentere at vedkommende har et arbeidsforhold i helse- og omsorgstjenesten i Norge. Slik dokumentasjon kan f.eks. være arbeidskontrakt og adgangskort.

Til bokstav g om dagpendlere fra Sverige og Finland

Det gjøres fra 28. februar 2021 kl. 24.00 unntak for utlending bosatt i Sverige eller Finland som dagpendler til arbeid i Norge. Det er et vilkår at utlendingen ved innreise fremviser en bekreftelse fra norsk arbeidsgiver på at vedkommende dagpendler. Bekreftelsen må inneholde informasjon om arbeidssted, arbeidstid og at avstand til hjemmet ikke er til hinder for dagpendling. Med dagpendling menes at utlendingen ikke overnatter i Norge mellom arbeidsøktene, det vil si at de reiser inn og ut av Norge

samme dag. Dagpendlere omfatter også utlendinger som arbeider på kvelden og natten, så lenge de reiser ut igjen fra Norge etter endt arbeid seneste dagen etter ankomst. Det stilles ikke krav om at utlendingen arbeider alle ukens dager i Norge. Dette innebærer at deltidsarbeid er omfattet.

Bosted i Sverige eller Finland må dokumenteres ved offisielt svensk eller finsk dokument som viser at utlendingen er bosatt i ett av disse landene.

Utlendingen må videre ved innreise fremvise attest som viser negativ test for SARS-CoV-2 tatt i løpet av de siste syv døgnene før ankomst til Norge. Testen må være tatt i Norge, Sverige eller Finland. Testen må være tatt før innreise, det er ikke tilstrekkelig å teste seg ved innreise.

7 Unntak i andre tilfeller

I forskriftens § 3 er det gjort unntak for følgende utlendinger:

- a) utlending som skal gjennomføre avtalt eller fastsatt samvær mellom foreldre og barn eller delt bosted for barn
- b) utlending som kun skal mellomlande på flyplass i Norge før utreise
- c) samer under utøving av reindrift
- d) utlending som gjennomfører ervervsmessig gods- og persontransport mot vederlag, eller som er på vei til eller fra slikt oppdrag
- e) journalister og annet personell på oppdrag for utenlandsk medieinstitusjon
- f) utlending som nevnt i utlendingsforskriften § 1-4 og § 1-5, og som kan fremvise diplomat- eller tjenestepass, eventuelt nasjonalt pass i kombinasjon med norsk ID-kort utstedt av Utenriksdepartementet, eller i kombinasjon med Schengen-oppholdskort for ambassadepersonell. Tilsvarende gjelder for sideakkrediterte diplomater og diplomatiske kurerer.
- g) militært personell som nevnt i utlendingsforskriften § 1-7 annet og tredje ledd, samt deres ektefelle, samboer eller barn tilmeldt og akseptert av Forsvarsdepartementet, samt medlem av sivil komponent og sivilt personell som arbeider ved militære staber eller hovedkvarter i Norge (inkludert NATO-avdelinger i Norge), samt deres ektefelle, samboer eller barn
- h) utlending som arbeider på flyttbare eller faste innretninger, jf. utlendingsforskriften § 1-10 og § 1-11
- i) innehaver av gyldig luftfartssertifikat, jf. utlendingsforskriften § 2-9, på vei til eller fra aktiv tjeneste
- j) sjømenn, på vei til eller fra aktiv tjeneste, med ID-kort nevnt i utlendingsforskriften § 2-8 eller filippinsk «Seafarer's Identification and Record Book» eller filippinsk nasjonalitetspass nevnt i utlendingsforskriften § 3-1 bokstav j
- k) ektefelle, samboer eller barn av utsendt utenriktjenestemann ved norsk utenriksstasjon

- l) ansatte i internasjonale organisasjoner eller ansatte i organisasjoner som driver internasjonalt humanitært arbeid, som er på oppdrag eller på vei til eller fra oppdrag
- m) utlending som er invitert av norske myndigheter for å delta i internasjonale forhandlinger og annet, og utlending som er en del av delegasjoner som kommer til Norge i henhold til Norges internasjonale forpliktelser
- n) [Opphevet]
- o) forskere og besetningsmedlemmer som deltar i havforskningstokt og har anløp i norsk havn
- p) [Opphevet]
- q) utlending som har en av følgende familierelasjoner til en person bosatt i Norge:
 1. ektefelle, registrert partner eller samboer
 2. mindreårige barn eller stebarn
 3. foreldre eller steforeldre til mindreårige barn eller stebarn
 4. [Opphevet]
 5. [Opphevet]
 6. [Opphevet]
- r) [Opphevet]
- s) [Opphevet]
- t) [Opphevet]
- u) [Opphevet]
- v) utlending som har fått vedtak om unntak fra innreiserestriksjonene etter forskrift om søknadsbasert ordning for unntak fra innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen

Til bokstav a om gjennomføring av samvær

Unntaket omfatter både tilfeller der en forelder selv skal gjennomføre avtalt eller fastsatt samvær og delt bosted, og tilfeller der en forelder skal tilrettelegge for den andre forelderens samvær, f.eks. ved å hente eller bringe barnet.

Til bokstav b om mellomlandinger

Unntaket omfatter utlendinger som mellomlander på flyplass i Norge før utreise. Unntaket omfatter både internasjonal lufthavntransitt og transfer innad i Schengen-området.

Til bokstav g om personell ved militære staber mv.

Utlendinger som omfattes av unntaket skal fremvise et ID-kort/legitimasjon som godtgjør at de er ansatt (sivilt eller militært) i de væpnede styrker i en senderstat eller i NATO. Familiemedlemmer som er omfattet vil normalt ha diplomatpass, tjenestepass, ID-kort e.l., som dokumenterer deres tilknytning til hovedpersonen. Ordinært pass sammen med NATO Travel Order vil også dekke dokumentasjonskravet.

Til bokstav i om luftfartssertifikat

Unntaket omfatter alle som har et gyldig luftfartssertifikat, så lenge de reiser inn i Norge ifm. oppdrag, eller på vei til eller fra tjeneste.

Til bokstav q om familierelasjoner

Bestemmelsen omhandler adgangen til innreise for personer som har familie i Norge. Det gjelder uavhengig av om personen bosatt i Norge, er norsk borger eller utlending bosatt her. Det presiseres at utlendinger som er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse etter utlendingsforskriften §§ 1-4 og 1-5 (diplomater m.fl. og deres ektefelle, samboer og barn), skal anses som «person bosatt i Norge» i denne sammenheng.

Bestemmelsen gjelder alle former for opphold eller besøk etter utlendingsregelverket for de aktuelle familiemedlemmene. Den gjelder altså både for utlending som har søkt eller skal søke om oppholdstillatelse for å bosette seg i Norge, og også for de som bare skal komme på besøk, med eller uten visum. I alle tilfeller må uansett de alminnelige reglene i utlendingsloven og -forskriften være oppfylt for at utlendingene skal kunne reise inn i Norge.

Med «samboer» menes et fast og etablert samboerforhold i minst to år, eller at man har eller venter felles barn, og skal bo sammen. Dette tilsvarer utlendingslovens definisjon av «samboer».

Det presiseres at en ste-relasjon omfatter en relasjon etablert både ved ekteskap, partnerskap og samboerskap.

For å sannsynliggjøre at utlendingen er et familiemedlem som omfattes av unntaket, kan personen f.eks. fremlegge vigselsattest eller fødselsattest.

Som nevnt ovenfor, innebærer unntaket ingen endring i de alminnelige reglene om innreise og visum til Norge. Det betyr at et visumpliktig familiemedlem som ikke allerede har et gyldig visum, må søke om, og få utstedt, visum før reisen til Norge. Dokumentasjon på familierelasjonen fremlegges samtidig med søknaden om visum. Utlendinger som allerede har et gyldig visum, og utlendinger som er visumfrie, fremlegger dokumentasjonen ved ankomst til Norge.

Unntaket innebærer videre at familiemedlemmer som er omfattet av § 3 bokstav q, kan reise inn i og fremme søknad om familieinnvandring fra Norge, i tråd med regelverk og retningslinjer som gjaldt før utbruddet av covid-19. Unntaket innebærer også at det kan utstedes innreisevisum til familiemedlemmer som er omfattet av § 3 bokstav q og som har til hensikt å oppholde seg i Norge frem til oppholdstillatelse er gitt, jf. utlendingsloven § 12.

Til bokstav v om søknadsbasert ordning

Unntaket omfatter arbeidsreisende som i vedtak fra Sjøfartsdirektoratet er gitt unntak fra innreiserestriksjonene etter søknad fra foretak, jf. forskrift 19. februar 2021 nr. 470 om søknadsbasert ordning for unntak fra innreiserestriksjoner for utlendinger av

hensyn til folkehelsen § 2 første ledd. Det følger av nevnte forskrift § 8 første ledd at et slikt vedtak om unntak fra innreiserestriksjonene gjelder for innreise i inntil 14 dager fra vedtaksdato.

Utlendinger som omfattes av unntaket skal fremvise vedtaket fra Sjøfartsdirektoratet ved innreise, enten på papir eller digitalt. Vedtakets ekthet sjekkes i grensekontrollen.

Det understrekes at selv om utlendingen gis unntak fra innreiserestriksjonene etter slik søknad, har utlendingen kun adgang til innreise dersom også de øvrige vilkårene etter innreiserestriksjonsloven og de alminnelige vilkårene for rett til innreise og opphold i utlendingsloven er oppfylt. Unntak fra innreiserestriksjoner gir ikke unntak fra karanteneplikt eller andre smittevernregler, jf. også forskrift om ordning for unntak fra innreiserestriksjoner § 2 tredje ledd.

Det følger av forskrift om ordning for unntak fra innreiserestriksjoner § 2 femte ledd at dersom det er gitt unntak på uriktige forutsetninger eller som følge av uriktige opplysninger, kan utlendingen bortvises i medhold av midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen § 2 tredje ledd. Saksbehandlingsreglene i lovens §§ 5 og 6 gjelder tilsvarende, så også § 8 om tvangsmidler. Lovens § 7 (utvisning) og § 9 (straff) gjelder derimot ikke. Lovens § 4 første ledd om utlendingens ansvar for utgifter til egen uttransportering, jf. utlendingsloven § 91, gjelder dersom utlendingen kan klandres for forholdene som begrunner bortvisning.

8 Unntak fra innreiserestriksjoner for utlendinger med oppholdstillatelse i Norge

Utlendingsmyndighetene skal i vedtak om oppholdstillatelse ta stilling til om adgangen til innreise skal utsettes inntil videre, jf. lovens § 3. Innreisevisum skal gis uten utsettelse dersom utlendingen er gitt en tillatelse på de grunnlag som er angitt i forskriftens § 4, jf. nedenfor, eller utlendingsmyndighetene finner at utlendingen er omfattet av unntak fra innreiserestriksjoner som nevnt i loven eller forskriften ellers, jf. ovenfor.

Vedtak etter lovens § 3 om utsatt innreise for utlending som gis oppholdstillatelse, kan ikke påklages. Selv om innreise kan nektes på vedtakstidspunktet, kan etterfølgende hendelser likevel medføre at innreise skal tillates. Utlendingsmyndighetene må i så fall foreta en ny vurdering etter anmodning fremsatt av utlendingen før utlendingen reiser til Norge.

Utlendinger som er gitt oppholdstillatelse, men som ennå ikke er bosatt i Norge, kan bortvises dersom de kommer til norsk grense i strid med de til enhver tid gjeldende innreiserestriksjonene, jf. lovens § 2 tredje ledd og forskriftens § 4 b. Dette gjelder selv om utlendingen var omfattet av unntak fra innreiserestriksjonene da søknaden om oppholdstillatelse ble innvilget, jf. forskriftens § 4, og tillatelse ble gitt uten utsatt innreise, jf. lovens § 2 første ledd bokstav d. Utlendinger som har fått oppholdstillatelse

for å arbeide eller studere i Norge, og som ikke allerede er bosatt her, kan inntil videre ikke reise inn i Norge, med mindre de omfattes av unntak fra innreiserestriksjonene fastsatt i lovens § 2 eller i forskriftens § 3.

I forskriftens § 4 er det gjort unntak for følgende utlendinger:

- a) utlending med oppholdstillatelse i Norge etter utlendingslovens bestemmelser om familieinnvandring, og referansepersonen er norsk borger eller utlending som er bosatt i Norge eller for øvrig har rett til innreise etter loven eller forskriften her
- b) [Opphevet]
- c) [Opphevet]
- d) utlending med innreisetillatelse etter utlendingsloven § 35
- e) [Opphevet]
- f) [Opphevet]

Det understrekes at de alminnelige vilkårene for oppholdstillatelse, herunder returforutsetninger, skal vurderes som normalt. Når det gjelder familieinnvandrere, gjelder retten til innreise kun i den utstrekning også referansepersonen har rett til innreise til Norge.

9 Krav om negativ test for SARS-CoV-2 ved innreise til Norge

Forskriftens § 4 a fastsetter et krav om fremleggelse av attest som viser negativ test for SARS-CoV-2 for alle reisende fra områder med karanteneplikt, jf. covid-19-forskriften § 4 første ledd bokstav a. Utlending som kommer til Norge uten slik attest kan bortvises.

I tråd med covid-19-forskriften § 4a stilles det følgende krav til testen:

- Godkjent testmetode er PCR eller antigen hurtigtest.
- Testen skal være tatt i løpet av de siste 24 timene før ankomst til Norge. For personer som ankommer med fly, kan testen være tatt i løpet av de siste 24 timene før oppsatt avgangstid på første del av flyreise. Flyreisen kan være direkteflygning til Norge eller sammenhengende flyreise til Norge med mellomlandinger på andre flyplasser.
- Attesten skal være på norsk, svensk, dansk, engelsk, fransk eller tysk.

Det gjøres unntak fra kravet om negativ test for følgende grupper:

- a) utlendinger som er bosatt i Norge med oppholdstillatelse eller oppholdsrett etter utlendingsloven, jf. lovens § 2 første ledd bokstav a
- b) utlendinger som er strengt nødvendige for å kunne opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner eller ivareta befolkningens grunnleggende behov
- c) utlendinger som er i transitt
- d) utlendinger som jevnlig ankommer Norge fra Sverige eller Finland for å arbeide eller studere

- e) utlendinger som søker beskyttelse i riket (asyl), eller på annen måte påberoper en rett til internasjonal beskyttelse på grunn av fare ved forfølgelse mv., jf. lovens § 2 første ledd bokstav b
- f) utlendinger med innreisetillatelse etter utlendingsloven § 35, jf. § 4 bokstav d
- g) utlendinger med oppholdstillatelse i Norge etter utlendingslovens bestemmelser om familieinnvandring, jf. § 4 bokstav a, eller familiemedlem til EØS-borger som skal bosette seg i Norge, jf. § 1 bokstav e, dersom referansepersonen er unntatt kravet om negativ test for SARS-CoV-2 ved innreise til Norge
- h) utlendinger som er nevnt i utlendingsforskriften § 1-4 eller § 1-5, og som kan fremvise diplomat- eller tjenstepass, eventuelt nasjonalt pass i kombinasjon med norsk ID-kort utstedt av Utenriksdepartementet, eller i kombinasjon med Schengen-oppholdskort for ambassadepersonell, sideakkrediterte diplomater og diplomatiske kurerer, jf. § 3 bokstav f
- i) ektefelle, samboer eller barn av utsendt utenriktjenestemann ved norsk utenriksstasjon som nevnt i § 3 bokstav k
- j) utlendinger som er invitert av norske myndigheter for å delta i internasjonale forhandlinger og annet, og utlending som er en del av delegasjoner som kommer til Norge i henhold til Norges internasjonale forpliktelser, jf. § 3 bokstav m
- k) [Opphevet]
- l) utlendinger som gjennomfører ervervsmessig gods- og persontransport mot vederlag, eller som er på vei til eller fra slikt oppdrag, jf. § 3 bokstav d
- m) innehaver av gyldig luftfartssertifikat som nevnt i § 3 bokstav i
- n) sjømenn som nevnt i § 3 bokstav j
- o) utlendinger som ved godkjent laboratoriemetode kan dokumentere at de i løpet av de siste seks månedene har gjennomgått covid-19, jf. covid-19-forskriften § 4
- p) utlendinger som er fastboende på Svalbard
- q) barn under 12 år

Dersom særlige grunner taler imot det, skal en utlending ikke bortvises etter forskriftens § 4 a, jf. femte ledd.

Nærmere om kravene til testen

Test etter godkjent testmetode må være tatt kort tid i forkant av avreise til Norge. Testen kan ikke være eldre enn 24 timer når utlendingen ankommer Norge. For utlendinger som ankommer med fly, kan testen være tatt i løpet av de siste 24 timene før flyets oppsatte avgangstid. Dersom flyreisen innebærer mellomlanding, må testen være tatt i løpet av de siste 24 timene før *første* avgang, forutsatt at reisen kan anses som en sammenhengende flyreise. Det presiseres at det er prøvetakingstidspunktet som er avgjørende for 24-timerskravet, ikke når resultatet av testen foreligger.

Attesten må inneholde informasjon om prøveresultat, testmetode og testtidspunkt, samt personidentifiserbare opplysninger.

Til bokstav a om utlendinger som er bosatt i Norge med oppholdstillatelse eller oppholdsrett etter utlendingsloven

Unntaket omfatter utlendinger som allerede er bosatt i Norge med oppholdstillatelse, herunder britiske borgere og deres familiemedlemmer som er bosatt i Norge, og som fra 1. januar 2021 har rett til fortsatt opphold på samme vilkår i medhold av utlendingsforskriften §§ 19-33 flg.

For utlendinger som reiser til Norge etter å ha fått innvilget søknad om oppholdstillatelse, gjelder ikke kravet om negativ test for utlending som nevnt i bokstav g.

Med «bosatt i Norge» menes personer som er folkeregistrert som bosatt i Norge. Det må kunne dokumenteres ved innreise at man er bosatt i Norge. Dette kan eksempelvis gjøres ved å vise til opplysninger om registrert bosted hos Skatteetaten.

Til bokstav b om utlendinger som er strengt nødvendige for å kunne opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner mv.

Personell i kritiske samfunnsfunksjoner må dokumentere at oppdraget kvalifiserer til unntaksbestemmelsen. Det vises til omtale av de kritiske samfunnsfunksjonene i punkt 3 ovenfor.

Til bokstav d om pendlere fra Sverige og Finland

Det presiseres at unntaket gjelder utlendinger som bor i Sverige eller Finland og som pendler til Norge, det gjelder ikke for utlendinger som kun reiser gjennom Sverige eller Finland på vei til Norge.

Til bokstav g om familiemedlemmer

Unntaket omfatter kun familiemedlemmer som skal flytte til Norge, ikke besøkende. Familie til EØS-borgere skal forstås på samme måte som i forskriftens § 1 bokstav e, se nærmere omtale i punkt 5 over.

Til bokstav o om utlendinger som har gjennomgått covid-19

Gjennomgått sykdom må dokumenteres med attest der prøveresultat og metode fremkommer, samt personidentifiserbare opplysninger og dato for prøvetaking. Foreløpig er bare rt-PCR for SARS-CoV-2 anbefalt laboratoriemetode. Det presiseres at den opprinnelige positive testen er tilstrekkelig, det kreves ikke en ny test etter symptomfrihet. Testen må være minimum 14 dager gammel. Gjennomgått «sannsynlig covid-19» gir ikke fritak fra testkravet. Attesten skal være på norsk, svensk, dansk, engelsk, fransk eller tysk.

Til bokstav p om fastboende på Svalbard

Med «fastboende» menes personer som er gyldig innført i befolkningsregisteret for Svalbard. Dette kan dokumenteres ved utskrift av registeret. For personer bosatt i Barentsburg, fremgår dette av bekreftelse på arbeidsforhold.

Nærmere om unntak av særlige grunner

En utlending som ikke kan fremlegge nødvendig attest på negativ covid-19-test skal likevel ikke bortvises dersom særlige grunner tilsier det. Dette vil eksempelvis være aktuelt dersom utlendingens formål med reisen anses svært viktig og det ikke har vært praktisk mulig å skaffe nødvendig attest.

Departementet antar at unntaket særlig vil kunne komme til anvendelse i tiden like etter at forskriftens § 4 a med senere endringer har trådt i kraft, i situasjoner hvor det ikke har vært praktisk mulig for utlendingen å fremskaffe attest i tide for en allerede planlagt reise. Det må tas hensyn til at man skal ha mulighet til å innrette seg etter gjeldende regelverk.

10 Bortvisning ved brudd på krav om testing eller registrering etter covid-19-forskriften

Av forskriftens § 4 c første ledd følger det at en utlending som ikke overholder kravene som følger av covid-19-forskriften § 4d (krav om testing for de som har oppholdt seg i et område med karanteneplikt) eller § 5b (plikt til registrering ved innreise), kan bortvises.

En utlending skal ikke bortvises dersom særlige grunner taler imot det. Unntaket er ment å være en sikkerhetsventil for tilfeller der bortvisning vil være sterkt urimelig eller uforholdsmessig, f.eks. på grunn av sterke humanitære hensyn eller fordi uforutsette praktiske hindringer har gjort det uforholdsmessig vanskelig å etterleve plikten. Det kan også være aktuelt å unnlate å bortvise i tilfeller som ikke regnes som straffbare etter covid-19-forskriften § 24 fordi vedkommende hadde «rimelig grunn» for overtredelsen.

I § 4 c annet ledd gjøres det videre unntak for:

- a) utlendinger som er bosatt i Norge med oppholdstillatelse eller oppholdsrett etter utlendingsloven
- b) utlendinger som søker beskyttelse i riket (asyl), eller på annen måte påberoper en rett til internasjonal beskyttelse på grunn av fare ved forfølgelse mv.
- c) utlendinger med innreisetillatelse etter utlendingsloven § 35
- d) barn under 12 år.

Det bemerkes for ordens skyld at en del utlendinger er unntatt test- og registreringspliktene, og følgelig ikke kan bortvises for ikke å teste eller registrere seg.

Det følger av § 4 c tredje ledd at reglene om saksbehandling, tvangsmidler, utvisning og straff mv. i midlertidig lov om innreiserestriksjoner vil gjelde ved bortvisning som nevnt i første ledd.

11 Nærmere om krav til dokumentasjon

Den enkelte utlending må ved behov kunne sannsynliggjøre at vedkommende faller inn under ett av de aktuelle unntakene fra innreiserestriksjonene.

Når det gjelder dokumentasjon på negativ test for SARS-CoV-2 og dokumentasjon på gjennomgått covid-19, vises det til punkt 9 over.

12 Forholdet til karantenerregelverket og bortvisning ved alvorlige brudd på innreisekarantene

Unntakene fra innreiserestriksjonene innebærer i seg selv ikke unntak fra de til enhver tid gjeldende regler om karantene og isolering. Covid-19-forskriften, vedlegg A, gir en oversikt over hvilke land og områder som medfører karanteneplikt ved ankomst til Norge.

Hovedregelen er at alle som skal være i innreisekarantene, skal gjennomføre karantenen på karantenehotell, jf. covid-19-forskriften § 5 første ledd. Unntak fra plikten til å oppholde seg på karantenehotell fremgår av bestemmelsens annet ledd. For en nærmere beskrivelse av hvem som er omfattet av unntakene og dokumentasjonskravet vises det til revidert rundskriv om karantenehotell (G-06/2021).

Ved en lovendring som trådte i kraft 22. januar 2021 ble det innført hjemmel i innreiserestriksjonsloven § 2 tredje ledd annet punktum for å bortvise utlendinger for klare og alvorlige brudd på reglene om innreisekarantene i covid-19-forskriften. Regelen er beskrevet og begrunnet i Prop. 61 L (2020–2021) *Endringer i midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen (krav om negativ covid-19-test for rett til innreise og bortvisning ved brudd på regler om innreisekarantene)*. Bortvisning etter denne bestemmelsen vil, på samme måte som bortvisning på grunn av brudd på innreiserestriksjoner, kunne skje etter de forenklede saksbehandlingsreglene beskrevet i punkt 14 nedenfor.

Bortvisning etter lovens § 2 tredje ledd annet punktum kan bare skje dersom «konkrete holdepunkter tilsier at det er klar sannsynlighetsovervekt» for at den aktuelle utlendingen «forsettlig har begått eller vil begå alvorlige brudd på krav om gjennomføring av innreisekarantene». Det bemerkes at flere, isolert sett mindre alvorlige brudd, samlet kan anses alvorlige. Bestemmelsen gjør unntak for utlendinger som nevnt i § 2 første ledd bokstav a og b, det vil si utlendinger som er lovlig bosatt i Norge eller søker om beskyttelse. I lys av at bare forsettlige og alvorlige overtredelser rammes, vil det ellers i prinsippet kunne være aktuelt å bortvise også personer som har en viss tilknytning til Norge, særlig i tilfeller hvor det allerede ved grensen er på det rene at vedkommende ikke akter å etterleve sentrale regler om innreisekarantene. Regelen er imidlertid en kan-bestemmelse, og terskelen må være høyere for bortvisning av utlendinger som har oppholdstillatelse, familie i Norge eller begge deler, enn for de som ikke har det. I tilfeller hvor brudd på karantenereglene oppdages etter innreise, og utlendingen har oppholdstillatelse eller familie i Norge, antar departementet at bortvisning etter denne bestemmelsen vil være mindre aktuelt. Hjemmelen anses heller ikke aktuell i tilfeller hvor det fremkommer opplysninger om regelbrudd etter at perioden for innreisekarantene er over.

Bortvisningsregelen gjelder også utlendinger omfattet av EØS-regelverket. For disse gjelder det imidlertid strengere krav til at utlendingen utgjør en *fremtidig* fare mot interesser som kan begrunne bortvisning eller utvisning, noe som må tas hensyn til i vurderingen. Videre må det tas hensyn til kravet om proporsjonalitet, bl.a. uttrykt i utlendingsloven § 122 fjerde ledd. Også i EØS-tilfeller vil det være en høyere terskel for å bortvise personer som har en etablert tilknytning til Norge, herunder i form av familie. Utlendinger som er bosatt i Norge med oppholdsrett er unntatt, jf. henvisningen til § 2 første ledd bokstav a.

13 Forholdet til utlendingslovens regler om bortvisning

Departementet presiserer at midlertidig lov og forskrift om innreiserestriksjoner supplerer utlendingslovens regler om bortvisning. Utlendinger kan fortsatt bli bortvist i medhold av utlendingslovens regler, herunder av hensyn til folkehelsen etter § 17 første ledd bokstav l og § 121, jf. § 123, forutsatt at vilkårene er til stede og ordinære saksbehandlingsregler følges.

Bortvisning etter utlendingsloven kan ikke skje utelukkende med henvisning til den generelle situasjonen med utbrudd av covid-19. I slike tilfeller må det foretas en individuell vurdering som bygger på konkrete omstendigheter ved utlendingen som vurderes bortvist. Departementet antar at det kan være grunnlag for å bortvise etter utlendingsloven utlendinger som utgjør en særskilt smitterisiko, f.eks. på grunn av adferd som er i strid med offisielle råd og retningslinjer. Det vises ellers til nærmere omtale av bortvisning av hensyn til folkehelsen i Prop. 5 L (2020–2021), avsnitt 4.1.1.

Også bortvisning etter utlendingsloven begrunnet med straffbare handlinger kan etter omstendighetene være aktuelt overfor utlendinger som ikke overholder regler som er innført i forbindelse med pandemien. Det vises særlig til at forsettlig eller grovt uaktsomme brudd på covid-19-forskriften er straffbare etter forskriftens § 24, jf. smittevernlovens § 8-1. Strafferammen er – med unntak av overtredelser av forskriftens §§ 4d og 5b, som bare kan straffes med bøter – bøter eller fengsel inntil 6 måneder. I medhold av utlendingsloven § 17 første ledd bokstav g, jf. § 66 første ledd bokstav b, kan en utlending for det første bli bortvist dersom vedkommende *er straffet* for overtredelser av covid-19-forskriften som kan medføre fengselsstraff. For det andre kan man bli bortvist «når andre omstendigheter gir grunn til å frykte at utlendingen her i riket eller i et annet Schengenland har begått eller vil begå en straffbar handling som kan føre til fengselsstraff». En konstatert overtredelse av regler med slik strafferamme vil således kunne føre til bortvisning, selv om det ikke opprettes straffesak. Også en velbegrunnet mistanke om fremtidig overtredelse av disse reglene vil kunne danne grunnlag for bortvisning.

Også personer omfattet av EØS-regelverket, jf. utlendingsloven kapittel 13, kan etter omstendighetene bortvises på grunn av forhold som gir grunnlag for utvisning, slik som straffbare handlinger, eller av hensyn til folkehelsen. Etter utlendingsloven § 122, jf. § 121, kan aktuelle personer bortvises av hensyn til offentlig orden eller sikkerhet dersom det må antas å foreligge «personlige forhold som innebærer en virkelig,

umiddelbar og tilstrekkelig alvorlig trussel mot grunnleggende samfunnshensyn». For denne gruppen gjelder det et strengere krav om proporsjonalitet og en fremtidig trussel, typisk sannsynliggjort gjennom allerede utvist adferd, jf. også utlendingsforskriften § 19-29. I tillegg kan EØS-borgere bortvises med hjemmel i § 121 første ledd bokstav c, jf. § 123, «når det er nødvendig av hensyn til folkehelsen og myndighetene har iverksatt beskyttelsestiltak ovenfor egne borgere».

14 Saksbehandlingsregler

Det følger av lovens § 5 første ledd at forvaltningslovens kapittel IV om saksforberedelse ved enkeltvedtak og kapittel V om utforming av vedtak ikke gjelder for vedtak om bortvisning. Disse reglene vil imidlertid gjelde for vedtak om utvisning etter lovens § 7.

Utlendingsforskriften § 5-4 om veiledning og underretning gjelder ikke i saker om bortvisning etter den midlertidige loven. Reglene om saksbehandling i utlendingsloven kapittel 11 og utlendingsforskriften kapittel 17 gjelder bare så langt de lar seg forene med en forenklet og rask behandling av vedtak om bortvisning.

Lovens § 5 annet ledd fastslår at reglene om fritt rettsråd i utlendingsloven § 92 første ledd ikke gjelder for vedtak om bortvisning etter loven her. Reglene om fritt rettsråd vil imidlertid gjelde for saker om utvisning etter § 7.

Det følger av lovens § 6 at vedtak om bortvisning skal være skriftlig. Begrunnelsen kan være kort og standardisert, men skal angi reglene som vedtaket bygger på, og det skal gis opplysning om klagerett. Det åpnes for at vedtak kan være muntlig hvis avgjørelsen haster eller skriftlighet av andre grunner ikke er praktisk mulig. Vedtaksorganet skal i så fall bekrefte vedtaket og begrunnelsen skriftlig hvis parten ber om det.

Vedtak om bortvisning treffes av Utlendingsdirektoratet eller politiet. Vedtaket kan påklages til Utlendingsdirektoratet, eller til Utlendingsnemnda hvis Utlendingsdirektoratet har truffet vedtak i første instans. Reglene i forvaltningslovens kapittel VI om klage og omgjøring gjelder. Forvaltningsloven § 42 om utsatt iverksetting gjelder ikke.

15 Utlendingskontroll og bruk av tvangsmidler

Det følger av utlendingsloven § 21 at politiet i forbindelse med kontroll av utlendingers innreise og opphold i riket, kan be om legitimasjon og opplysninger som er nødvendige for å bringe identiteten og lovligheten av oppholdet i riket på det rene.

Det følger av lovens § 8 at det kan anvendes tvangsmidler med hjemmel i bestemmelsene i utlendingsloven kapittel 12. Dette innebærer bl.a. at det kan besluttes pågripelse og internering etter de samme hjemlene og vilkårene i utlendingsloven som gjelder for bortvisningssaker for øvrig.

I tilfeller hvor noen f.eks. er stanset av politiet etter utlendingsloven § 21a og mest sannsynlig skal bortvises etter midlertidig lov og forskrift om innreiserestriksjoner, kan utlendingsloven § 106 første ledd bokstav i gi grunnlag for pågripelse. Dersom politiet mener det er behov for å holde utlendingen ut over 24 timer (jf. utlendingsloven § 106b tredje ledd siste punktum), vil den mest aktuelle hjemmelen for å vurdere dette trolig være utlendingsloven § 106 første ledd bokstav b (unndragelsesfare).

16 Ansvar for utgifter mv.

Det følger av lovens § 4 første ledd at for utlending som i medhold av loven føres ut av riket, gjelder utlendingsloven § 91 første ledd om betaling av utgifter til egen utreise tilsvarende. Dette medfører også at utlendingen kan bortvises ved senere innreise, dersom vedkommende ikke har dekket utgifter som er blitt påført det offentlige, jf. utlendingsloven § 17 første ledd bokstav k.

Videre gjelder transportøransvaret etter utlendingsloven § 91 tredje ledd tilsvarende for vedtak om bortvisning etter lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen, jf. lovens § 4 annet ledd. Transportøransvaret gjelder ikke ved kryssing av indre Schengen-grense, heller ikke når det er etablert indre grensekontroll. For nærmere omtale vises det til Prop. 124 L (2019–2020).

17 Utvisning og straff

Lovens § 7 gir hjemmel for utvisning for grove eller gjentatte overtredelser av innreiserestriksjoner etter loven, for unndragelse fra gjennomføring av vedtak som innebærer en plikt til å forlate riket, og for vesentlige uriktige eller åpenbart villedende opplysninger gitt i innreisekontroll eller ved senere behandling av spørsmålet om innreiseadgang. Det følger av Prop. 124 L (2019–2020) at utvisningsbestemmelsen ikke forutsettes brukt i utstrakt grad, men at det samtidig er viktig å kunne slå ned på alvorlige og gjentatte overtredelser når det etter en helhetlig vurdering fremstår som viktig for å ivareta respekten for regelverket.

Loven inneholder ikke en særskilt hjemmel for utvisning på grunn av brudd på reglene om innreisekarantene m.m. i covid-19-forskriften. Eventuell utvisning på dette grunnlag må følgelig skje etter utlendingslovens regler. Dette kan etter omstendighetene være aktuelt, formodentlig mest praktisk i medhold av utlendingsloven § 66 første ledd bokstav c. Etter denne bestemmelsen kan en utlending uten oppholdstillatelse utvises som følge av ilagt straff for et forhold som kan medføre fengselsstraff. Utlendinger som er omfattet av EØS-regelverket kan etter omstendighetene utvises på grunnlag av straffbare handlinger eller av hensyn til folkehelsen, jf. punkt 13 siste avsnitt.

Innreiserestriksjonsloven § 9 gjør det straffbart å overtre innreiserestriksjoner etter loven eller å gi vesentlig uriktige eller åpenbart villedende opplysninger i innreisekontroll eller ved senere behandling av spørsmålet om innreiseadgang. Skyldkravet er i begge tilfeller forsett. Strafferammen er bot eller fengsel inntil seks måneder eller begge deler. Det følger av Prop. 124 L (2019–2020) at det forutsettes at straffebestemmelsen ikke vil bli hyppig brukt, men at det av hensyn til respekten for

regelverket og de formål det skal ivareta, er viktig å kunne reagere med straff i de mest alvorlige tilfellene.

Med hilsen

Gunhild Bolstad (e.f.)
departementsrådgiver

Kaja Kolvig
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur